

ТОРА ОР • ПАРШІ ТОЛДОТ • МААМАР 2

מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה וגו'...

Великі води не можуть загасити любов

НА ЧЕСТЬ

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Батько Ребе, реб Леві-Іцхок

LikuteiTorah.com

ХАСИДСЬКА ПАРША

likuteitorah.com/uk/torah-ohr/toldos/2/

1 מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה וגו' עד בוז יבוזו לו. ובזוהר ח"ג [חלק ג'] דני"ד ע"ב מים רבים דא הוא נהר עלאה דמניה נפקין נהרין לכל עיבר כו'.

«Багато вод не можуть загасити любов тощо» — аж до «боз явузу ло [неодмінно захоплять це як здобич]». А в Зогар, том 3, стор. 546: «Багато вод» — це вища ріка, з якої ріки течуть у всі боки тощо».

והנה הנהרות נמשכים מן המעיינות שהמעיינות נובעים מן התהום ומהם נמשכים הנהרות וכמ"ש השולח מעינים בנחלים והמעיינות נובעים מתחת לארץ אבל הנהרות נמשכים בגלוי ע"פ כל הארץ לכך התורה שנמשלה למים

Ріки беруть початок із джерел: джерела б'ють із безодні, і з них течуть ріки, як написано: «Він посилає джерела в потоки». Джерела б'ють з-під землі, тоді як ріки відкрито течуть по всій поверхні землі. Тому Тора, яку уподібнено до води,

כמ"ש הוי כל צמא לכו למים יש בה בחי' מעיין והוא כמאמר חכים ולא בחכמה ידיעא שאינו מושג כלל כמשל המעיין שנובע מתחת לארץ ואינו ניכר ונגלה כ"כ [כל כך] ויש בה בחי' נהרות

як написано: «Гей, усі спрагли, ідіть до води», — має в собі рівень джерела (бхіна). Це відповідає вислову: «Мудрий, але не мудрістю, яку можна пізнати»: це зовсім неосяжне, подібно до джерела, що б'є з-під землі й не є настільки помітним та відкритим. А в ній є також рівень рік,

וכמ"ש ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן כו' שזיו השכינה המתגלה בגי'ע [בגן עדן] בהשגת רזין דאורייתא נמשך מבחי' נהר היוצא מעדן כו' ונמשך ומתחלק לכמה בחי' נהרות והמשכות פרטיים לכל אחד כפי השגתו כו'.

як написано: «І ріка виходила з Едена, щоб напувати сад тощо»: адже саяво Б-жественної присутності (Шехіні), що відкривається в Ган Едені (Едемському саду) через осягнення таємниць Тори, походить від рівня «ріки, що виходила з Едена тощо»; і воно спрямовується вниз та розгалужується на численні рівні рік і окремі потоки, для кожного — відповідно до його здатності осягати тощо.

2 ולכן נקי נהר לפי שבא ונמשך בגילוי להיות מושג לצדיקים וע"ז נאמר מים רבים לא יוכלו לכבות את

האהבה של כנס"י [כנסת ישראל] להקב"ה

Тому це називається «ріка»: вона приходить і спускається вниз, виявляючись, щоб цадиким (праведникам) було доступне осягнення. І про це сказано: «Багато вод не можуть загасити любов» громади Ізраїлю до Святого, благословенний Він (Кудша бріх ху).

כי עם היות שזהו גילוי מדריגות עליונות מאד עכ"ז [עם כל זה] לא ישקיטו את האהבה שהנפש לא תתמלא ותתרוה צמאונה ע"י גילוי זה לבד

Адже хоча це й вияв дуже високих рівнів, усе ж вони не вгамують любові: душа не наповниться і її спрагу не буде втамовано лише цим виявом.

וכמ"ש מי לי בשמים ועמך לא חפצתי בארץ כי שמים וארץ הם ג"ע [גן עדן] העליון והתחתון שבו מתענגים הנשמות ע"י נהר היוצא מעדן כו' ועכ"ז [ועם כל זה] מי לי בשמים כו' כי ג"ע הוא רק לפי שעה

Як сказано: «Кого маю я на небесах? І крім Тебе нічого не бажаю на землі». Адже «небо» й «земля» — це Верхній і Нижній Ган Еден, де душі насолоджуються завдяки «річці, що витікала з Едена, тощо»; і все ж: «Кого маю я на небесах? тощо», адже Ган Еден — лише тимчасовий етап.

אבל עיקר הגילוי יהיה לע"ל [לעתיד לבוא] בתח"ה [בתחיית המתים] וכמ"ש ומעין יצא מבית ה' שזהו למעלה מעלה מבחי' נהר כו'

Але головний вияв буде в Майбутньому, під час воскресіння мертвих, як сказано: «І джерело вийде з Дому Гавая»; це набагато, набагато вище за рівень ріки тощо.

והיינו ע"י עסק התורה ומצות שעז"נ [שעל זה נאמר] ותרד העינה ותמלא כדה הם כ"ד ספרין דאורייתא שהם נמשכים מבחי' המעיין בחי' חכים ולא בחכמה ידיעא שעיקר גילוי זה יהיה לע"ל [לעתיד לבוא]:

І це відбувається через вивчення Тори та виконання міцвот, про які сказано: «І спустилася вона до джерела та наповнила свій глечик». Це — двадцять чотири книги Тори, що походять із рівня джерела, з рівня «мудрий, але не мудрістю, що піддається пізнанню», адже головний вияв цього буде в Майбутньому.

3 אך הנה כדי להיות המשכה וגילוי זה ע"י תומ"צ [תורה ומצות] מעשיות עז"נ [על זה נאמר] ותרד העינה ותמלא כדה שזהו ע"י רבקה אמנו שהיא היא אשר ביכולתה להיות ותמלא כדה כו'.

Однак, щоб це низведення згори вниз і розкриття здійснювалися через Тору та практичні міцвот, про це сказано: «І зійшла вона до джерела та наповнила свій глечик». Це відбувається завдяки нашій праматері Рівці, адже саме вона здатна «наповнити свій глечик» тощо.

ולהבין מהו בחי רבקה י"ל [יש לומר] תחלה ענין בחי יצחק כי הנה יצחק הוא לשון צחוק ותענוג והוא גילוי תענוג העליון לצדיקים לע"ל [לעתיד לבוא] כמ"ש לויתן זה יצרת לשחק בו.

Щоб зрозуміти, що являє собою рівень (бхіна) Рівки, спершу слід пояснити бхіну Іцхака. Адже ім'я «Іцхак» означає сміх і насолоду (таануг); він уособлює розкриття вищої насолоди для цадикім [праведників] у майбутньому, як сказано: «Левіатана Ти створив, щоб гратися з ним».

4 ולכן יצחק הוא לשון עתיד כי הנה בחי צחוק עשה לנו אלקים שבחי גילוי תענוג זה נמשך ע"י שם אלקים.

Отже, «Іцхак» — це форма майбутнього часу. Адже слова «Ім'я Б-га (Елокім) учинило для нас сміх» [означають], що цей аспект — розкриття насолоди — притягується через Ім'я Б-га (Елокім).

והענין כי שמש ומגן הוי"ה אלקים ששם אלקים הוא המגן ונרתק על שם הוי"ה המהוה מאין ליש שהנרתק הוא כסוי והעלם שלא יהי [יהיה] גילוי שם הוי"ה

Пояснення таке: «Бо сонце й щит — Ім'я Б-га (Гавая) та Елокім». Ім'я Елокім є щитом і піхвами над Іменем Гавая, яке творить щось із нічого. Адже піхви — це покривало й приховування, завдяки яким Ім'я Гавая не розкривається.

רק ע"י לבוש והנרתק המסתיר עליו וכמשל אור וזיו השמש המאיר דרך מסך ופרגוד כמ"ש במ"א ע"פ והבדילה הפרכת כו'

— лише через одяг і піхви, що приховують його, подібно до світла й сяйва сонця, яке світить крізь екран і завісу, як пояснюється в іншому місці щодо слів: «І завіса відділятиме тощо».

**ומחמת נרתק ומגן זה נעשו הנבראים בחי' יש ודבר נפרד ובהתרבות הלבושים ע"י ק"ך צירופי אלקים
נמשך למטה בעשייה החשך וההסתר ביותר ועל כן ירדה הנשמה למטה להיות עובד אלקים**

Через ці піхви й цей щит створені істоти стали чимось суцим і відокремленим; а зі збільшенням кількості покривів завдяки 120 сполученням Елокім дедалі більше темряви й приховування притягується вниз, у світ дії (Асія). Тому душа спустилася вниз, щоб стати «тією, хто служить Елокім»,

**דהיינו לעבוד ולתקן את בחי' החשך וההסתר הנמשך משם אלקים לאהפכא חשוכא לנהורא וזהו אשר
ברא אלקים לעשות ופי' במדרש לעשות לתקן.**

тобто працювати над рівнем темряви й приховування, що походить від Імені Елокім, і виправляти його, перетворюючи темряву на світло. І це — «яке Елокім створив, щоб творити»; Мідраш пояснює слово «творити» як «виправляти».

**(והיינו לתקן) ההסתר הנמשך משם אלקים והוא ע"י בטול היש לאין שע"י אתהפכא חשוכא לנהורא.
והיינו ע"י מס"נ [מסירות נפש] בתפלה וע"י תומ"צ [תורה ומצות].**

(Тобто виправляти) приховування, що походить від Імені Елокім. Це відбувається через самоусунення (бітуль) сущого в Ніщо, завдяки чому темрява перетворюється на світло. Це здійснюється через самопожертву (месірут нефеш) у молитві, а також через Тору й міцвот.

**וזהו צחוק עשה לי אלהים שעיקר הצחוק ותענוג העליון נמשך ע"י שם אלקים כמשל הצחוק שעושים
השרים שהוא מדבר חדש**

І це — «Елокім учинив мені сміх»: сутність сміху й вищої насолоди притягується через Ім'я Елокім, подібно до сміху, що його викликають князі, коли бачать щось нове,

**כמו מלחמת הארי עם חיה אחרת שמהתחדשות נמשך הצחוק והתענוג כך בחי' בטול היש לאין זהו
ההתחדשות שהנברא שנעשה יש ודבר נפרד יוכל לכטל א"ע [את עצמו].**

наприклад, коли лев б'ється з іншою твариною: новизна викликає сміх і насолоду. Так само й самоусунення сущого в Ніщо — це новизна: створіння, яке стало чимось суцим і відокремленим, може самоусунутися.

משא"כ אם לא היה שם אלקים מסתיר לא היה נמשך בחי' צחוק ותענוג זה כלל א"כ עיקר הצחוק והתענוג עשה לנו השם אלקים המסתיר ומעלים שבסבתו נמשך התענוג והיינו ע"י בטול היש לאין.

Тоді якби Ім'я Б-га (Елокім) не приховувало, цей рівень сміху й насолоди зовсім не був би притягнутий згори. Отже, саму сутність сміху й насолоди створило для нас Ім'я Елокім, яке приховує й затуляє, завдяки чому притягується насолода, а саме — через самоусунення (бі-туль) сущого в Ніщо.

5 והנה עיקר הצחוק והתענוג מתגלה כשנשלם הכירור והתקון דשם אלקים וכמו במע"ב [במעשה בראשית]

כתיב וירא אלקים את כל אשר עשה

Тепер сутність сміху й насолоди розкривається, коли завершено очищення та виправлення Імені Б-га (Елокім). Як написано про Творіння: «І побачив Елокім усе, що створив,

והנה טוב מאד ויכולו השמים שבגמר כל המלאכה נתגלה התענוג משא"כ בעוד שלא נגמרה המלאכה אין התענוג מתגלה כ"א הוא עוסק לגמור המלאכה.

і ось, дуже добре», а також: «І були завершені небеса»: коли всю роботу завершено, розкривається насолода; натомість, поки роботу ще не завершено, насолода не розкривається, а він зайнятий завершенням роботи.

כך עד"ז עכשיו העסק הוא להיות עובד אלקים לאהפכא חשוכא לנהורא ובגמר ושלמות הכירורים אזי

Так само й тепер праця полягає в тому, щоб бути «тим, хто служить Елокім», перетворювати темряву на світло; а коли очищення буде завершено й доведено до досконалості, тоді

כתיב ותחדש פני אדמה ישמח ה' במעשיו ויהיה גילוי הצחוק והתענוג ולכן נקי יצחק ע"ש [על שם] העתיד שלעתיד יהיה גילוי צחוק ותענוג זה:

написано: «Ти оновлюєш лице землі», «Гавая радітиме Своїми діяннями», і розкриються сміх та насолода. Тому його названо «Іцхак» — за майбутнім, адже в Майбутньому розкриються ці сміх і насолода.

6 והנה ביצחק כתיב והנה יצחק מצחק את רבקה אשתו. פי' שכל הצחוק ותענוג עליון דיצחק הנ"ל הוא נמשך ע"י רבקה אשתו.

Ось щодо Іцхака сказано: «І ось Іцхак забавлявся з Ривкою, своєю дружиною». Тобто весь сміх і вища насолода Іцхака, про які йшлося вище, нисходять через Ривку, його дружину.

כי הנה עיקר בחי' אתהפכא חשוכא לנהורא הוא שי"ך בנה"ב [בנפש הבהמית] שבאדם שהיא צריכה בירור ותקון לעשות לתקן משא"כ הנשמה עצמה א"צ [אין צריך / אינו צריך] תקון.

Адже головний аспект (бхіна) перетворення темряви на світло стосується тваринної душі (нефеш габагаміт) людини, яка потребує очищення й виправлення — «робити», [тобто] «виправляти»; натомість сама душа не потребує виправлення.

ונה"ב [ונפש הבהמית] שרשה מחיות המרכבה פני שור וכי' וכמו שיש כח בהמרכבה להיות והחיות נושאות את הכסא כך יש כח בנה"ב [בנפש הבהמית] להיות בה

А тваринна душа має корінь у Хайот Колісниці — у лику вола тощо. І так само, як у Колісниці є сила бути [такою, що] «Хайот несуть Престол», так і в тваринній душі є сила, щоб у ній

וע"י עליות לנה"א [לנפש האלקית] והיינו אחר הבירור של נה"ב [נפש הבהמית] משום ששרשה גבוה מאד נעלה מלפני מלך כו':

і через неї відбувалися піднесення для Б-жественної душі, тобто після очищення тваринної душі, бо її корінь дуже високий і піднесений — «з-перед Царя тощо».

7 ובזה יובן ענין בחי' רבקה שהוא מלשון רבקות של שלש בקר או של ארבע דהפי' הוא חבור וקשור של שלש או ארבע בהמות

І тоді стане зрозумілим аспект Ривки. Її ім'я пов'язане зі словом «ривкот» — запряжки по троє волів або по четверо, адже значення цього слова — з'єднання й зв'язування трьох або чотирьох тварин.

יחדיו נקי' רבקה וכך הוא בענין חיות המרכבה כשהן כלולים ומתייחדים יחד להיות והחיות נושאות הן בחי' רבקה של שלש בקר שהוא התכללות חג"ת [חסד גבורה תפארת] פני ארי' [אריה] מבחי' חסד.

разом, [що] називається «ривка». Так само й щодо Хайот Колісниці (живих істот): коли вони взаємно включені одна в одну й об'єднані, щоб бути [такими, що] «Хайот несуть», вони становлять рівень «ривки» з трьох волів — взаємовключення милості (Хесед), стриманості (Гвура) і краси (Тіферет): обличчя лева — від рівня милості (Хесед),

8 **ופני שור מבחי גבורה כו'. ולפעמים הן של ארבע ארבע שהוא בחי פני אדם שבחיות המרכבה שהן די**

בחי חגת"מ [חסד גבורה תפארת מלכות].

А обличчя вола — від рівня стриманості (Гвура) тощо. Іноді ж їх чотири — чотири: це відповідає рівню людського обличчя серед хайот [живих істот] колісниць, адже це чотири рівні: милість (Хесед), стриманість (Гвура), краса (Тіферет) і царювання (Малхут).

ועד"ז ארז"ל [אמר רבותינו זכרונם לברכה] **האבות הן הן המרכבה שהן ג' בחי חג"ת** [חסד גבורה תפארת] **ודוד הוא רגלא רביעאה כו'.**

Так само наші мудреці сказали: «Патріархи — це сама Колісниця»: вони відповідають трьом рівням — Хесед, Гвурі й Тіферет, а Давид є четвертою ногою тощо.

וז"ש [וזהו שכתוב] **במרכבת יחזקאל חבורות אשה אל אחותה שהן בבחי חבור והתכללות שע"ז דוקא והחיות נושאות כו'**

Саме про це сказано щодо колісниць Єхезкеля: «з'єднані одна з одною»: вони перебувають у стані поєднання та взаємного включення, і саме завдяки цьому «хайот несуть тощо»,

משום שע"י ההתכללות וחבור המדות יחדיו ע"ז מתעלים וממשיכים מבחי עליונה מאד ששם כל המדות כלולים יחדיו (עמ"ש בפ' נח בענין זה).

бо завдяки взаємному включенню й поєднанню мідот вони підносяться та притягують звідти, з дуже високого рівня, де всі мідот включені одна в одну (див. пояснення з цього приводу в розділі Ноах).

ועד"ז יובן בעבודת ה' באדם כשיש בחי התכללות המדות אהו"ר [אהבה ויראה] **והתעוררות רחמים על נפשו שירדה פלאים זהו נקי בחי רבקה של שלש בקר שמדות נה"ב** [נפש הבהמית] **מתבררים מק"נ** [מקליפת נוגה] **ועולים לה'.**

Так само можна зрозуміти й служіння людини Б-гу: коли мідот (емоційні атрибути) взаємно включаються одна в одну — любов і трепет (агава ве-йіра) — і пробуджується співчуття до власної душі, яка опустилася до надзвичайно низького стану, це називається рівнем «Рівки з трьох, трьох волів»; адже мідот тваринної душі (нефеш габагаміт) очищуються від кліпат ногам [змішаної оболонки] і підносяться до Б-га.

וזהו והנה רבקה יוצאת שיוצאת מק"נ [מקליפת נוגה] ואתהפכא חשוכא לנהורא ולפעמים היא של ארבע ארבע בהתכללות מדת מלי שהוא בחי' בטול וקבלת עול ועבודת עבד כי העבודה והיראה הן שני מצות כו'.

І це означає: «І ось Рівка виходить» — вона виходить із кліпат ногах, і темрява перетворюється на світло. А іноді це «чотири, чотири» — із включенням атрибуту Малхут, що відповідає рівню самоусунення (бітуль), прийняття ярма (кабалат оль) і служіння раба; адже служіння і трепет — це дві міцвот тощо.

וזהו שיצחק מצחק את רבקה אשתו דהיינו שבחי' יצחק שהוא התענוג שיתגלה לע"ל [לעתיד לבוא] הרי הוא נמשך את רבקה אשתו

І ось [чому]: «Іцхак бавився з Рівкою, своєю дружиною» — тобто рівень Іцхака, який є насолодою, що відкривється у Майбутньому, притягується «разом із Рівкою, своєю дружиною».

(שהוא בחי' בירור דשם ב"ן [שם ב"ן] בגימ' [בגימטריא] בהמה דהיינו ע"י בירור נה"ב [נפש הבהמית] כשעולה למעלה מעלה להיות בבחי' רבקה כי למטה הוא ענפין מתפרדין אבל ע"י הברור אז נעשה התכללות כו')

(що є рівнем очищення Імені Бан, [чие] числове значення відповідає слову «бегема» [тварина], тобто очищення тваринної душі, коли вона підноситься дедалі вище, щоб досягти рівня Рівки; адже внизу це «гілки, що розходяться», а завдяки очищенню виникає взаємне включення тощо).

ולכן ע"י דוקא ותרד העינה ותמלא כדה דהיינו שע"י בחי' בירור ובטול נפש הבהמית דוקא

І тому саме завдяки цьому: «вона спустилася до джерела й наповнила свій глечик», — тобто саме через аспект (бхіна) очищення та самоусунення (бітуль) тваринної душі (нефеш габагаміт),

הנה ע"י העלאה זו נמשך להיות ירידה והמשכה בחי' ותמלא כדה היינו כ"ד ספרין דאורייתא.

завдяки цьому піднесенню відбувається спуск і притягнення згори вниз — аспект слів «і наповнила свій глечик», тобто двадцять чотири книги Тори.

כי הנה כל התורה נתלכשה בענינים גשמיים כמו מצות תרומות ומעשרות בצמח וזרע הארץ ומצות קרבנות בבע"ח [בבעלי חיים]

Адже вся Тора втілена у фізичних речах, як-от міцвот трумот і маасрот [святених приношень і десятин], пов'язані з рослинами й насінням землі, та міцва жертвоприношень, пов'язана з тваринами,

וכן בכל המצות שכ"ז [שכל זה] הוא נלקח מק"נ [מקליפת נוגה] וע"י המצות מתבררים ונמשך ע"י גילוי א"ס ב"ה אשר אנכי מצוך.

і так само — щодо всіх міцвот; усе це походить із кліпат нога (світлої оболонки, що містить добро й зло), і завдяки міцвот воно очищується, а через це притягується розкриття Нескінченного (Ейн Соф), благословенний Він, — «я (Анохі) заповідаю тобі».

9 וזהו הנה אנכי נצב על עין המים דהיינו בבחי' ותרד העינה ותמלא כדה נמשך ממש בחי' אנכי שהוא סדכ"ס [סבה דכל סבות] שממנו נמשך המעיין כו'.

І ось що означає: «Ось, я (Анохі — “Я”) стою біля джерела води»: тобто на рівні «вона спустилася до джерела й наповнила свій глечик» низводиться сам рівень Анохі, який є Причиною всіх причин і з якого бере початок джерело, тощо.

ולכן כדי שיהי' [שיהיה] המשכה זו גילוי אוא"ס [אור אין סוף] ב"ה בדברים גשמיים שמק"נ [שמקליפת נוגה] הוא דוקא ע"י בירור נה"ב [נפש הבהמית] תחלה

І тому, щоб це низведення розкриття Нескінченного світла (Ор Ейн Соф), благословенний Він, у матеріальні речі, що походять із кліпат нога (світлої оболонки), стало можливим, спершу необхідно очистити тваринну душу (нефеш габагаміт);

שהיא ג"כ מק"נ [מקליפת נוגה] שאז אחר בירור והעלאה זו יוכל להיות המשכה וירידה זו (ועמ"ש כיוצא בזה ע"פ וספרתם לכם כו' וע"פ זכור את יום השבת).

адже вона також походить із кліпат нога; тоді, після цього очищення й піднесення, може відбутися це низведення й спадання. (Див. подібне пояснення до вірша «І полічіть собі, тощо» та до вірша «Пам'ятай день суботній».)

וע"כ לא נתנה תורה למלאכים משום כלום יצה"ר [יצר הרע] יש ביניהם ואין שייך אצלם כירור ק"נ
[קליפת נוגה] ואתהפכא חשוכא לנהורא

І тому Тору не було дано ангелам, адже «Чи є серед вас злий потяг?» Очищення кліпат нога та перетворення темряви на світло їм не властиві.

ולכן א"א להיות ג"כ אצלם המשכה זו מבחי' אשר אנכי מצוך ואע"פ [ואף על פי] שבודאי נמשך גילוי אלקות למלאכים הוא מבחי' ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן דבזה כתיב היושבת בגנים חברים שהם המלאכים מקשיבים לקולך.

І тому серед них також не може відбутися це низведення з рівня «якого Анохі заповідаю тобі». І хоча розкриття Б-жественності, безперечно, низводиться до ангелів, воно походить із рівня «І річка виходила з Едену, щоб напувати сад», про який сказано: «Ти, що сидиш у садах, друзі», тобто ангели, «слухають твій голос».

אבל גילוי בחי' ותרד העינה ותמלא כדה לא נמשך להם כ"א למטה דוקא. ולכן ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם
לברכה] עתידים צדיקים שיאמרו (המלאכים) לפניהם קדוש:

Але розкриття рівня «вона спустилася до джерела й наповнила свій глечик» не низводиться до них, а лише до нижніх світів. І тому наші мудреці сказали, що в майбутньому цадикім (праведники) удостояться того, що ангели казатимуть перед ними: «Святий».

10 וזהו מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה. פי' מים רבים הוא ההתבוננות שהאדם משיג ומתבונן
בגדולת ה'

І це — «Багато вод не можуть погасити любов». Тобто «багато вод» — це роздуми, у яких людина осягає велич Б-га й споглядає її,

ביחוד"ע [ביחודא עילאה] ויחוד"ת [ויחודא תתאה] בפסוק שמע ישראל ובשכמל"י [וברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד]
שמזה נמשך ואהבת ככל לבבך כו' ואהבה זו גדלה מאד להיות נפשו צמאה לה' בבחי' בכל מאדך בלי גבול.

про вище єднання (іхуда ілаа) і нижче єднання (іхуда татаа), про які йдеться у словах «Шма Ізраель» і «Благословенне Ім'я слави Його царства навіки-віків». Звідси походить «І любити-меш... усім серцем своїм тощо». Ця любов стає такою великою, що душа його прагне Б-га на рівні «усією своєю силою» — безмежно.

11 ולא יוכל להשקיט ולכבות צמאון האהבה זו ע"י המים רבים עצמן שהיא ההתבוננות הנ"ל שמשגיג

ביחוי"ע [ביחודא עילאה] ויחוי"ת [ויחודא תתאה]

І спрагу цієї любові неможливо втамувати й погасити самими «численними водами», тобто згаданим вище спогляданням, у якому він осягає вище єднання (ixуда ілаа) та нижче єднання (ixуда татаа).

כי אם רץ לבך שוב לאחד הוא דוקא ע"י עסק התורה ומצות מעשיות שזהו בחי' אשר אנכי ממש מצוך.

Натомість «якщо серце твоє біжить — повернися до Єдиного» — це відбувається саме завдяки заняттю Торою та практичному виконанню міцвот, що відповідає рівню «того, що Я (Анохи [«Я»]) Сам наказую тобі».

משא"כ בידיעה והתבוננות לבד הוא רק ידיעת מציאותו ולא בחי' אשר אנכי ממש מצוך שהוא כמו

בחי' תפיסא במהו"ע [במהותו ועצמותו] כביכול ע"י המצות מעשיות דרמ"ח פקודין אינון רמ"ח אברי' [אברים] דמלכא.

Тоді як одне лише знання й споглядання дають тільки знання про Його існування, а не рівень «того, що Я Сам наказую тобі» — рівень, подібний до осягнення самої Його сутності, так би мовити, через практичні міцвот; адже «248 заповідей — це 248 членів Царя».

יתר על כן אפילו ההשגות שבג"ע [שבגן עדן] שהיא השגת מהות זיו השכינה ממש ולא מציאותו לבד עכ"ז

[עם כל זה] עז"נ [על זה נאמר] מים רבים הנמשכים מנהר היוצא מעדן כו'

Ба більше, навіть осягнення в Ган Едені (Едемському саду), яке є осягненням самої суті саява Б-жественної присутності (Шехіні), а не лише його існування, — і про нього сказано: «численні води», що черпаються з «ріки, яка витікає з Едену, тощо»,

לא יוכלו לכבות את האהבה דבחי' רבקה בכל לבבך ומאדך הנ"ל וכמ"ש מי לי בשמים וגו'

«не можуть погасити любов» рівня Рівки — любов «усім серцем твоїм» і «всією міццю твоєю», згадану вище; як сказано: «Кого маю я на небесах, тощо».

כי הגלוי שבג"ע [שבגן עדן] נקרא רק זיו והארה בלבד ונק' לקבל פרס לשון פרוסה כמ"ש במ"א.

Адже одкровення в Ган Едені називається лише саявом і відблиском, а також «отриманням винагороди» [перас] — словом, спорідненим зі словом «скибка» [перуса], як пояснюється в іншому місці.

אבל האהבה הנ"ל היא למהו"ע [למהותו ועצמותו] ית' וזה שלא ע"מ [על מנת] לקבל פרס כו' וזהו ונהרות לא ישטפוה

Але любов, згадана вище, спрямована до самої Його благословенної сутності; це і є служіння «не задля отримання винагороди, тощо». І це — «і ріки не затоплять її»,

כי בעבר הנהר ישבו אבותיכם שבחי"י אה"ר [אהבה רבה] הנ"ל היא מגעת למעלה אפילו מבחי"י הנהר הנ"ל שהוא מקור כל הנהרות כו' וא"כ ודאי ונהרות לא ישטפוה:

бо «по той бік ріки жили батьки ваші»: рівень великої любові, згаданої вище, сягає ще вище, ніж рівень згаданої вище ріки, яка є джерелом усіх рік, тощо; отже, безперечно, «ріки не затоплять її».

12 אך אם יתן איש את כל הון ביתו באהבה בוז יבוזו לו. פ"י אם הוא לשון כאשר שיש אם שאינו משמש בלשון ספק אלא בלשון ודאי.

Однак: «Якщо людина віддасть усе багатство свого дому за любов, боз явузу ло [Його неодмінно заберуть як здобич]». Тобто «якщо» означає «коли», адже буває, що «якщо» вживається не в значенні сумніву, а в значенні певності,

כמו אם כסף תלוה. ואם יהיה היובל שאין זה לשון ספק אלא שבודאי יהיה הדבר ויבא.

як у висловах: «Якщо позичиш гроші» та «І якщо настане ювілей», де це не виражає сумніву, а навпаки: це неодмінно станеться й настане.

13 ולשון אם כאן אינו אלא לשון כאשר. פ"י כאשר כסף תלוה את העני לא תהיה לו כנושה וכן כאשר יהיה היובל.

І слово «якщо» тут означає лише «коли». Тобто: «Коли позичаєш гроші» бідному, «не будь йому кредитором»; і так само — «коли настане Ювілей».

וכמו כן אם יתן איש פ"י כאשר יתן איש זה הקב"ה שיתן בודאי והיינו לעתיד שיתן הוא לשון עתיד שלעתיד לבא יתן את כל הון ביתו שבזמן הזה אינו בא לידי גילוי כ"א לעתיד דוקא.

Так само «Якщо чоловік дасть» означає «Коли чоловік дасть»: ідеться про Святого, благословенний Він (Кудша бріх ху), Який неодмінно дасть. Це станеться в прийдешньому часі, адже «дасть» — форма майбутнього часу. У Час прийдешній Він дасть «усе багатство Свого дому», яке нині не розкривається, а розкриється лише в прийдешньому часі.

אך הגם שאין זה בגלוי עכשיו מ"מ נמשך הוא ממש בחי' זו ע"י תורה כ"ד ספרים דאורייתא ומצות מעשיות שהם בחי' והיו הדברים האלה אשר אנכי מי שאנכי ממש נמשך עי"ז.

Однак, хоча нині це не розкрито, цей самий рівень усе ж притягується вниз через Тору — двадцять чотири книги Тори — і практичні міцвот, які є аспектом слів: «І ці слова, які Я (Ано-хі) [заповідаю тобі], будуть»: Той, Хто є воістину «Я», саме Він притягується вниз через це.

14 וזהו מצוץ לי [לשון] צוותא וחבור. וזהו בא"י [ברוך אתה ה'] אמ"ה [אלקינו מלך העולם] אק"ב [אשר קדשנו במצותיו] אתה היינו מהו"ע [מהותו ועצמותו] ית' ברוך ונמשך בבחי' שם הוי' המתלבש בע"ס [בעשר ספירות] יו"ד בחכמה כו'

І ось чому [сказано] «наказує тобі» («метцавеха») — слово, що виражає єднання і зв'язок. І ось [благословення]: «Благословен Ти, Гавая, наш Б-г, Царю всесвіту, Який освятив нас»: «Ти» — це сама Його благословенна сутність; «благословен» [означає] притягування вниз на рівні Імені Б-га (Гавая), яке вдягається в десять сфер духовного прояву (сфірот): йуд у мудрості (Хохма) тощо,

עד שנמשך להיות מלך העולם בבחי' מלי מקור דבי"ע והוא אשר קדשנו אשר לשון ענג כמו באשרי

аж поки воно не притягується вниз і не стає «Царем всесвіту» — на рівні царювання (Малхут), джерела світів: світу творення (Брія), світу формування (Єцира) та світу дії (Асія). І ось «Який (ашер) освятив нас»: «ашер» виражає насолоду, як у словах «Щаслива я» («беашрі»),

כי אשרוני והוא בחי' תענוג וצחוק העליון שיתגלה לע"ל [לעתיד לבוא] כפוי"מ [בפועל ממש] כשיתן הון ביתו כו' הוא נמשך עכשיו ממש כי היום לעשותם ולמחר לקבל שכרם.

бо дочки назвали мене щасливою». І це — рівень вищої насолоди (таануг) і сміху, які відкриваються у прийдешньому часі наяву, коли Він дасть «багатство Свого дому тощо»: цей рівень уже тепер справді притягується вниз, адже «сьогодні — виконувати їх, а завтра — отримати винагороду за них».

15 וענין פי' ברכה זו שצ"ל הוא עד"מ אם רוצה אדם להאיר למרחוק או במקום חשך ואפילה צריך

Значення цього благословення, яке належить промовляти, можна пояснити на прикладі: якщо людина хоче освітити віддалене місце або місце, де панують темрява й морок, вона мусить

להדליק אבוקה גדולה ולהוסיף על האור בכדי שיגיע אורו גם למרחוק וכך כדי שיגיע האור והגילוי בעשי' [בעשיה] הגשמי' [הגשמיים / הגשמיות / הגשמית] צריך להוסיף אור האבוקה וזהו הברכה כו'.

запалити великий смолоскип і збільшити світло, щоб воно сягнуло й віддаленого місця. Так само, щоб світло й одкровення досягли фізичного світу дії (Асія), потрібно збільшити світло смолоскипа; і це — благословення тощо.

ולכן ארז"ל [אמר רבותינו זכרונם לברכה] חייב אדם לברך מאה ברכות בכ"י [בכל יום]. וכמ"ש בזוהר ר"פ חיי שרה דקכ"ג ע"א. שהוא המשכה מאתר עלאה סדכ"ס [סבה דכל סבות] כו'.

Тому наші мудреці, благословенної пам'яті, сказали: «Людина зобов'язана промовляти сто благословень щодня». І як сказано в Зоарі, на початку тижневого розділу «Хаїей Сара», сторінка 123a: це притягнення вниз із найвищого місця — Причини всіх причин тощо.

16 והנה ע"ז ארז"ל [אמר רבותינו זכרונם לברכה] יפה שעה א' בתשובה ומעש"ט [ומעשים טובים] בעוה"ז מכל חיי העוה"ב [העולם הבא] כי ג"ע [גן עדן] הוא רק זיו השכינה

Про це наші мудреці сказали: «Краща одна година повернення (тшува) й добрих учинків у цьому світі, ніж усе життя у світі прийдешньому», адже Ган Еден (райський сад) — це лише сяйво Б-жественної присутності (Шехіні),

ולכן לא יוכל לכבות את האהבה אבל המשכה זו היא מבחי' מהו"ע [מהותו ועצמותו] ולא זיו לבד ולכן נק' הו"ן ביתו. דהנה כתיב בחכמה יבנה בית.

і тому воно не може погасити любов. Але це притягнення згори вниз походить із рівня самої сутності Б-га, а не лише із сяйва, і тому воно називається «багатством Його дому». Адже написано: «Мудрістю будується дім».

פי' אותיות התורה נק' בתים כמ"ש בס"י [בספר יצירה] שני אבנים בונות שתי בתים. ולכך נק' ת"ח [תלמיד חכם / תלמידי חכמים] בנאים שעוסקים בבנינו ש"ע [של עולם].

Сенс у тому, що літери Тори називаються «домами», як сказано в Сефер Єцира: «Два камені будують два дома». Тому мудреців Тори називають «будівничими», адже вони трудяться над будівництвом світу.

17 והנה בחי' חכמה הוא חכים ולא בחכמה ידיעא שהוא למעלה מבחי' ונהר יוצא כמשי"ל [כמה שכתוב לעיל]

ובתבונה

Тепер рівень мудрості (Хохма) — це «мудрий, але не мудрістю, яку можна пізнати», що вище за рівень «І вийшла ріка», як пояснювалося вище. «А розумінням

יתכונן הוא מ"ש ולתבונתו אין חקר ובדעת חדרים ימלאון כל הון יקר ונעים והוא בחי' תענוג עליון הגנוז ומלוכש בהתורה כמ"ש אני תורתך שעשעתי.

встановлюється» — це сказано: «Його розуміння неможливо досягнути». «І знанням кімнати наповнюються всіляким дорогоцінним і приємним багатством»: це рівень вищої насолоди (таануг), прихованої в Торі й облаченої в неї, як сказано: «Я насолоджуюся Твою Торою».

18 וזהו בחי' הון ביתו שנמשך ע"י הדעת כי דעת לי' [לשון] חבור כמו והאדם ידע והיינו שמחבר וממשיך

בחי' תענוג עליון ממקור התענוגים בחי"ב [בחכמה ובינה] דאורייתא מחכמה נפקת.

І це — рівень «багатства Його дому», яке притягується через знання (Даат), адже «даат» означає зв'язок, як у словах: «І Адам пізнав». Тобто воно поєднує й притягує найвищу насолоду з джерела насолоди до мудрості (Хохми) й розуміння (Біни) Тори, [адже] «Тора походить із Хохми».

והוא ע"ד מ"ש בספר הבהיר דהע"ה [דוד המלך עליו השלום] היה מחבר תורה שלמעלה בהקב"ה וגילוי זה יהיה בפו"מ [בפועל ממש] לע"ל [לעתיד לבוא] שיתן איש אתכל הון ביתו הון יקר ונעים.

І це подібне до сказаного в Сефер га-Бахір: цар Давид, мир йому, з'єднував Тору, що нагорі, зі Святим, благословенний Він (Кудша бріх ху). І це одкровення виявиться на ділі в майбутньому, коли «чоловік віддасть усе багатство Його дому» — «багатство дорогоцінне й приємне».

19 וכמארז"ל [וכמאמר רבותינו זכרונם לברכה] עתיד הקב"ה להנחיל לכל צדיק ש"י עולמות וזהו בחי' ההון יקר

כי יקר ג"כ גימטריא יש

Як сказали наші мудреці: «У майбутньому Святий, благословенний Він (Кудша бріх ху), передасть у спадок кожному цадику (праведнику) триста десять світів»; і це — рівень «дорогоцінного багатства», адже «якар» [цінне] також чисельно дорівнює «еш» [310].

ולכן נאמר אם יתן אי"ש אי"ש שהמשכת ש"י עולמות נמשכים מן אלופו של עולם וכמ"ש אאלפך חכמה אאלפך בינה.

І тому сказано: «Якщо чоловік (іш) дасть» — іш складається з алеф [i] еш; адже притягнення вниз 310 світів походить від Владики (Алуфа) світу, як написано: «Я навчу тебе (аалефха) мудрості, навчу тебе розуміння».

ונאמר קנה חכמה קנה בינה ב"פ [ב' פעמים] קנה גימטריא י"ש שכ"ז [שכל זה] נמשך מבחי האלף אאלפך כו':

І сказано: «Придбай мудрість, придбай розуміння»: двічі «кне» [придбай] чисельно дорівнює «еш», адже все це низводиться з рівня алеф — «Я навчу тебе тощо».

20 והנה בחי גילוי זה הוא מרוה צמאון האה"ר [האהבה רבה] הנ"ל וזהו בוז יבוזו לו ל' [לשון] ביזה ושלל וכמו אדם הבוזז וחוטף דבר יקר הערך

Тепер цей рівень розкриття втамовує спрагу великої любові, згаданої вище. І це — «боз явузуло», вислів на позначення грабунку й здобичі, подібно до того, як людина грабує і вихоплює річ великої цінності,

כמו ביזת אוצרות יקרים שבוזז וחוטף משום שמא אין ראוי שיתנו לו דרך נתינה ע"כ בוזז וחוטף לגודל תשוקתו לזה.

як-от під час грабунку дорогоцінних скарбів: їх грабують і хапають, бо, можливо, було б недоречно, щоб їх дали йому як дар; тому він грабує й хапає через силу свого прагнення до них.

21 וכך הוא בהתגלות אוצרו הטוב שהוא בחי סדכ"ס [סבה דכל סבות] אשר עין לא ראתה אלקים זולתך. ונקי הון ביתו ע"כ כאשר יומשך ויתן גילוי אוצרות אלו אזי בוז יבוזו עד"מ.

Так само і з розкриттям «Його доброго скарбу», який є рівнем (бхіна) Причини всіх причин, [про яку сказано:] «Жодне око не бачило, Б-же, окрім Тебе». І це називається «багатством Його дому». Тому, коли розкриття цих скарбів буде притягнуте вниз і дароване, тоді — «боз явузу» [розграбують], образно кажучи.

ובח"י זו עכשיו היא שמחת הנפש בעסק התורה ומצות אחר הצמאון ואה"ר [ואהבה רבה] בק"ש [בקריאת שמע] אשר יעורר האדם בנפשו להיות מי לי בשמים כוי ומים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה.

А тепер цей рівень виявляється в радості душі від занять Торою та виконання міцвот — після спраги й великої любові під час читання Шма, які людина пробуджує у своїй душі, щоб бути [у стані] «Кого маю я на небесах...» і «Багато вод не зможуть загасити любов».

זאת ישים אל לבו כי הדברים האלה הן ד"ת [דברי תורה] ומצות הם הם בח"י גילוי הון יקר הנ"ל.

Нехай же він покладе це на серце: ці речі — слова Тори й міцвот — самі є бхіною розкриття згаданого вище «дорогоцінного багатства».

22 וכמ"ש יראת ה' היא אוצרו ולזאת ישמח לבו בשמחה ובטוב לבב מרוב כל. וזהו ותרד העינה ותמלא כדה ותעל.

Як написано: «Трепет перед Ім'ям Б-га (Гавая) — Його скарб». Тому серце його має радіти радістю й веселістю серця «від усього достатку». І це — «вона спустилася до джерела, наповнила свій глечик і піднялася».

שע"י כ"ד ספרים דאורייתא עם היות שזהו בח"י שוב וירידה שנתלכשו בעשיה גשמית הנה עי"ז אדרבה ותעל גם למעלה מאה"ר [מאהבה רבה] הנ"ל דבחי רבקה כוי

Бо завдяки двадцяти чотирьом книгам Тори, хоч це й рівень повернення та спуску, адже вони вбрані у фізичний світ дії (Асія), навпаки, вона «піднялася» — навіть вище за згадану вище велику любов, властиву рівню Рівки, тощо.

והגם שמים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה היינו מים רבים דייקא שנמשכו מבחי הנהר

І хоча «численні води не можуть загасити любов», маються на увазі саме «численні води», що витікають із рівня річки.

אבל כ"ד ספרים דאורייתא הם נמשכים מבחי ותרד העינה שהמע"ן נמשך מבחי סדכ"ס [סבה דכל סבות] ממש כמ"ש הנה אנכי נצב על עין המים ולכן עי"ז ירוו צמאון האה"ר [האהבה רבה] ולכן אדרבה המעיין הוא נראה קטן יותר מהנהר

Але двадцять чотири книги Тори походять із рівня «вона спустилася до джерела», адже джерело походить безпосередньо з рівня Причини всіх причин, як написано: «Ось Я (Анохі) стою біля джерела води». Тому завдяки цьому втамується спрага великої любові. І тому, навпаки, джерело здається меншим за річку;

היינו משום שהוא קרוב יותר לבחי' אנכי סדכ"ס [סבה דכל סבות] ע"כ יש בו הבטול יותר דכל הקרוב קרוב קמ"י [קמיה] כו' וכמאמר אין זולתך לחי' עוה"ב [עולם הבא] אפס בלתי כו'.

тобто тому, що воно ближче до рівня Анохі, Причини всіх причин, у ньому більше самоусу-
нення (бітуль), адже «що ближче, то ближче перед Ним, тощо»; і, як сказано: «Немає нікого,
крім Тебе, для життя Світу Прийдешнього; немає нічого, окрім Тебе, тощо».

אבל באמת בודאי הרי מקור מוצא המים הוא מהמעייין וממנו נמשך להנהר כמ"ש המשלח מעינים
בנחלים.

Але насправді, звісно, джерело, звідки виходить вода, — це джерело, і з нього [вода] тече до
річки, як написано: «Він посилає джерела в потоки».

23 וגם מי מעייין נקי מים חיים כו'. ובוז יבוזו כמאמר שיננא חטוף ואכול חטוף וברוך דהיינו כמ"ש לכו
לחמו בלחמי וכמ"ש פי פערתי ואשאפה כו'. עמא פויזא כו'.

Також і джерельну воду називають «живою водою» тощо. А «боз явузу» [«зневажатимуть»] —
як у вислові: «Гострий на розум, хапай і їж, хапай і благословляй»; тобто як написано: «Ідіть,
їжте мій хліб», і як написано: «Я широко розкрив уста й жадібно вдихав» тощо; «Народе по-
спішливий» тощо.

ולכן נרמז ג"כ נסוך המים בחג בלשון בוז יבוזו כמ"ש בזהר דהיינו כי בקרבנות דיום ושני ושביעי
נרמז נסוך המים כמארז"ל [כמאמר רבותינו זכרונם לברכה] נאמר בשני ונסכיהם כו'.

Тому водне возливання у свято також мається на увазі у вислові «боз явузу», як сказано в Зоа-
рі. Тобто в жертвоприношеннях другого, шостого й сьомого днів мається на увазі водне во-
зливання, як сказали наші мудреці: «Про другий [день] сказано: "i їхні возливання" тощо».

24 ושני ושבי ושביעי הם אותיות בוז. והיינו משום שזהו ג"כ ע"ד ביזה הנ"ל להשקיט רשפי אש האהבה
שבמזבח שהוא ע"י נסוך המים מהמעייין כמ"ש ושאתם מים בששון כו'

І «другий», «шостий» і «сьомий» [бет, вав, заїн] — це літери слова «боз». І це тому, що й тут
ідеться про щось подібне до згаданої вище «здобичі»: вгамувати вогненні спалахи любові,
що палає на жертovníку, — а це відбувається завдяки возливанню води з джерела, як сказа-
но: «І будете черпати воду з радістю, тощо».

ולכן נסוך זה דוקא אחר עשיית [עשרת ימי תשובה] שהיא תגבורת האהבה בבחי' תשובה ועמך לא הפצתי כו' ע"ד והנה רבקה יוצאת כנ"ל.

Тому це возливання відбувається саме після Десяти днів повернення (тшува), які є посиленням любові на рівні тшуви: «Окрім Тебе, я нічого не бажаю, тощо», — за зразком слів «I ось Рівка виходить», як згадувалося вище.

25 ועיי' אח"כ דוקא נמשך בחי' ותרד העינה ותמלא כדה וכמש"ל [וכמה שכתוב לעיל] ולכן היה בזה שמחה רבה ועצומה כו'.

I завдяки цьому лише згодом притягується вниз рівень «вона спустилася до джерела й наповнила свій глечик», як пояснено вище; тому тут була велика й надзвичайна радість тощо.

וגם כי זהו כמו בחי' הון ביתו ממש שהוא גנוז באותיות התורה שהרי לא נתפרש בתורה בפ"י מצות ניסוך המים

I ще тому, що це подібне до самого рівня «багатства Його дому», схованого в літерах Тори; адже міцва возливання води не викладена в Торі прямо,

רק שחז"ל [שחכמינו זכרונם לברכה] גילו לנו זה שהוא מרומז בתורה המ"ם ביום שני. והיו"ד ביום ששי. והמ"ם בשביעי. וזהו הון ביתו הגנוז ומוטמן כו':

але наші мудреці відкрили нам, що воно натыком присутнє в Торі: мем другого дня, йуд шостого дня і мем сьомого дня. I це «багатство Його дому», приховане й укрите тощо.

26 ועכ"ז [ועם כל זה] יובן מ"ש נשאו נהרות קולם ישאו נהרות דכים ופי' בזוהר פ' וארא (דף כ"ג ע"א) אינון נהרות כמד"א [כמה דאת אמר] ונהר יוצא מעדן וגו'

Попри все це можна зрозуміти написане: «Ріки піднесли свій голос; ріки піднесуть свій дох'ям». Зоар пояснює в розділі Ваера (стор. 23a): «Це ті ріки, про які сказано: "I ріка виходила з Едена тощо"».

והיינו בחי' בינה שעיי' ההתכוננות בגדולת א"ס כ"ה נולד' רשפי אש האהבה לדבקה בה'. וזהו נשאו נהרות קולם והוא ההעלאה מלמטה למעלה.

Це рівень розуміння (Біна), адже завдяки спогляданню величі Нескінченного (Ейн Соф), благословенний Він, народжуються вогненні спалахи любові — прагнення приліпитися до Б-га. I це — «Ріки піднесли свій голос»: піднесення знизу догори.

וכן בתרגום קלהון בשירתא הרי קול זה הוא בחי' השיר שהוא העלאה כנודע מענין השיר שהלויים אומרים ואח"כ נמשך עייז המשכה מלמעלה למטה.

Так само й Таргум [передає]: «їхній голос — у пісні». Цей голос є рівнем пісні, а пісня — це піднесення, як відомо з того, що левіти співають пісню; а згодом завдяки цьому відбувається притягнення згори донизу.

27 וכמשי"ל [וכמה שכתוב לעיל] שעיי והנה רבקה יצאת בבחי' העלאה עייז אח"כ ותרד העינה ותמלא כדה כני"ל וכמשי"ש אם ישם אליו לבו רוחו ונשמתו אליו יאסף.

I, як пояснено вище, завдяки тому, що «ось Ривка вийшла» — на рівні піднесення, — згодом відбулося «вона спустилася до джерела й наповнила свій глечик», як зазначено вище; i як написано: «Якщо він спрямує до Нього своє серце, Його дух i Його подих зберуться до Нього».

וזהו ישאו נהרות דכים ותרגומו יקבלון נהרותא אגר שבחיהון שהשכר הוא ההמשכה מאוא"ס [מאור אין סוף] המלוכש בתורה חכים ולא בחכמה ידיעא שהיא למעלה מבחי' הבינה וההשגה.

I це — «річки піднесуть свій дох'ям [ясність]», а Таргум перекладає це так: «Річки отримують винагороду за свої хвали»: винагорода — це низведення світла з Нескінченного світла (Or Eйн Соф), благословенний Він, вбраного в Тору, «мудрого, але не через мудрість, яку можна пізнати», що перевищує рівень розуміння (Біна) й осягнення.

והוא עייז השולח מעינים בנחלים. וכדפי' בזוהר פ' חוקת (דף קפ"א ע"א) ונקי' דכים לשון צלילות ובהירות כמו מר דרור ומתרגמינן מירא דכיא.

I це подібне до слів: «Він посилає джерела в потоки», як пояснюється в Зогарі, у розділі Хукат (с. 181a). Це називається «дох'ям» — словом, що означає ясність i яскравість, як у вислові «чиста мирра» (מר דרור), який ми перекладаємо [арамейською] як «міра дах'я».

וזה מורה על הלכות התורה כמשי"ש במ"א בענין מרדכי וכן הוא לי' [לשון] טהרה כמו על איל קמצא דכן דהיינו המשכת ח"ע [חכמה עילאה] בתורה הוא לברר הטהור מן הטמא.

Це вказує на закони Тори, як пояснено в іншому місці стосовно Мордехая. Це слово також означає чистоту, як у вислові: «про айіль камца [сарану], що вона чиста (дахан)»; тобто низведення надземної мудрості (Хохми) в Торі має на меті відокремлювати чисте від нечистого.

28 ונקי דכיין ומסאבין. וגם דכים דך ים היינו כד הנמשך מים החכ' [החכמה] כמ"ש ותמלא כדה כו'.

I їх називають «дахян у-месавін» [чистими й нечистими]. Також «дох'ям» — це «дах ям», тобто глечик (кад), який черпають із моря (ям) мудрості (Хохма), як написано: «i наповнила вона свій глечик тощо».

וגם דכים ל' [לשון] עומק ושפלות כדפרש"י [כדפירש רש"י / כדפירוש רש"י] שהוא בחי' השוב ובטול שאחר הרצוא. וכתוב ואת דכא ושל רוח וכמ"ש במ"א ע"פ ונשב בגיא כו'

Також «дох'ям» — це вираз, що означає глибину й низькість, як пояснює Раши; це рівень повернення й самоусунення (бітуль), що настають після бігу. I написано: «i з пригніченням та смиренным духом»; як пояснюється в іншому місці щодо вірша «I ми оселилися в долині тощо».

וכמ"ש ג"כ אי זה בית אשר תבנו לי כו' ואל זה אביט אל עני ונכה רוח כו'.

I також написано: «Який дім ви збудуєте для Мене тощо... Та на такого Я погляну: на вбогого й зламаного духом тощо».

29 והדר מפרש מהו מעלת השכר הזה מקולות מים רבים אדירים כו' אדיר במרום כו'. ופי' כמ"ש בפע"ח

[כפרי עץ חיים] שער היוכ"פ [היום כפור / היום הכפורים] פ"ג [פרק ג'] כי יש קולות עליונים שמהן ניוונים או"א [אבא ואימא] כו' ע"ש.

Далі [вірш] пояснює, у чому полягає перевага цієї винагороди: «Понад голоси багатьох вод, могутні... могутній у височині...» А пояснення цьому — як сказано в Прі Ец Хаїм, Шаар Йом га-Кіпурім, розділ 3: є вищі голоси, з яких живляться Хохма і Біна (Абба та Імма), тощо; див. там.

ועמ"ש ע"פ וכל העם רואים את הקולות כו' וזהו עדותיך נאמנו מאד לביתך נאווה קודש. עד"מ בחכמה יבנה בית דקאי על תיבות ואותיות התורה שנמשכו ונבנו ע"י ח"ע [חכמה עילאה].

А див. також пояснення до вірша «I весь народ бачив голоси, тощо». Це й означає: «Твої свідчення дуже вірні; святості личить Твій дім» — за аналогією, [як у вислові:] «Мудрістю будується дім», що стосується слів і літер Тори, які були низведені й побудовані завдяки вищій Хохмі.

30 ועדותיך נאמנו. עדות לשון דעת היא כמ"ש וכדעת חדרים ימלאו כל הון יקר הנק' הון ביתו.

«Твої свідчення вірні»: «свідчення» — це вираз знання (Даат), як сказано: «Знанням наповнюються кімнати всіляким дорогоцінним багатством», яке називають «багатством Його дому».

וזהו לביתך נאווה קדש. שהוא המשכה מבחי' קדש העליון אור א"ס ב"ה. ה' לאורך ימים הוא כמארז"ל
[כמאמר רבותינו זכרונם לברכה] על אלה השביעי יום שכולו ארוך.

І це — «Святість личить Твоєму дому»: це притягнення згори вниз із рівня найвищої святості — Нескінченного світла (Op Eйн Соф); благословенний Він. «Гавая — на довгі дні» — це, як сказали наші мудреці, про сьоме тисячоліття: «день, який увесь є довгим».

31 והענין הוא כי פי' כולו ארוך היינו שגם בתחלתו הוא ארוך. ולכאורה אין לשון אריכות נופל רק
בסיום וסוף ולא בתחלה. ואיך כולו ארוך גם בתחלתו.

А суть у тому, що «цілком довгий» означає, що він довгий навіть на початку. Але, на перший погляд, слово «довгий» стосується лише завершення й кінця, а не початку. То як він може бути «цілком довгим» навіть на початку?

אך הכוונה שיהיה גילוי אור א"ס ב"ה המלוכש בסתר עליון שנק' אריך אנפין כמ"ש ארך אפים כו'.

Але мається на увазі, що розкриється Нескінченне світло (Op Eйн Соф), благословенний Він, яке вбране у найвищу прихованість, що називається Аріх Анпін, як написано: «довготерпеливий (ерех апаїм) тощо».

ונק' אריך אנפין היינו שיכול לימשך גם למטה בעשי' [בעשיה] כי קמיה ית' שוה ומשוה רוחניות
וגשמיות

І називається воно Аріх Анпін, тобто може простягатися аж униз, у світ дії (Асія), адже перед Ним, благословенним Він, духовне й фізичне рівні, і Він зрівнює їх.

ולכן יהיה הגילוי למטה ביחו"ת [ביחודא תתאה] כמו ביחו"ע [ביחודא עילאה] (ועמ"ש ע"פ ועתה יגדל נא כו'
כאשר דברת לאמר ה' ארך אפים כו')

Тому розкриття внизу, у нижчому єднанні (їхуда татаа), буде таким самим, як у вищому єднанні (їхуда ілаа). (Див. також пояснення до вірша: «А тепер нехай же стане великою [сила] тощо, як Ти промовив, кажучи: «Гавая довготерпеливий тощо»».)

וע"כ כולו ארוך בתחלה כמו בסוף שהוא גילוי בחי' שאין לו תחלה ואין לו תכלה ועד"ז הוא מארז"ל
[מאמר רבותינו זכרונם לברכה] כסא דמלכא משיחא מחזיק רכ"א לוגין שאין לו פי' ע"פ פשוטו כלל מהו ענין
רכ"א לוגין דוקא.

Тому він цілком довгий і на початку, і наприкінці, адже йдеться про розкриття рівня, який не має ні початку, ні кінця. Подібне до цього вислів наших мудреців: «Чаша царя Машіаха вміщує 221 логін (міра об'єму)» — зовсім не має пояснення за простим значенням: у чому саме полягає значення числа 221 логін?

אלא הכוונה שהכוס הוא הכלי לגילוי אוא"ס [אור אין סוף] ב"ה ויהיה הגילוי בו מבחי' ארך אפים כו'
כנ"ל:

Але мається на увазі, що чаша є посудиною для розкриття Нескінченного світла, благословенний Він, і розкриття в ній походить від рівня «ерех апаїм тощо», як згадувалося вище.

LikuteiTorah.com

ХАСИДСЬКА ПАРША

Про це видання

This edition contains the Hebrew text i the English translation.

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Our English translation, made from the Hebrew without Kehot's notes: CC BY-NC 4.0.

This edition as a whole: CC BY-NC 4.0. Shuls, schools and non-profit projects may copy, print and share it freely, and may ask for donations to cover the cost of printing; it may never be sold. Credit Kehot Publication Society and likuteitorah.com.
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

Український переклад і пояснення підготовлено для LikuteiTorah.com за допомогою ШІ (openai/gpt-6-luna-pro:batch) та звірено з єврейським текстом і Sefaria; редактором-людиною ще не перевірено. Будь ласка, важливе перевіряйте за єврейським текстом.

Ребе просив вивчати маамарим тижневої парші — «Хасидську паршу» — протягом того тижня, розподіливши навчання на сім днів (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Навіщо її вивчати та благословення Ребе: likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

Безкоштовний некомерційний проєкт; тут нічого не продається. Не пов'язаний із Kehot, Sefaria чи Lubavitch Library.
© likuteitorah.com

Із likuteitorah.com/uk/torah-ohr/toldos/2/

НА ЧЕСТЬ

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Батько Ребе, реб Леві-Іцхок